

DRAAIBOEK

deeltijds kunstonderwijs

update 11 juni

Maximaal inzetten op afstandsonderwijs, evalueren van alle leerlingen en beperkte heropening van de academies

Waarom dit draaiboek?

De coronacrisis plaatst zowel onderwijsprofessionals en -ondersteuners als leerlingen en ouders voor enorme uitdagingen. Het begon met de plotse schorsing van de lessen op school. Na de paasvakantie zijn leraren in het basis- en secundair onderwijs begonnen met het 'preteachen' van nieuwe leerstof op afstand. Dat gebeurt grotendeels digitaal. Sinds de drie weken voor de paasvakantie zijn ook academies intensief bezig met het verzorgen van afstandsonderwijs.

Sinds 25 mei 2020 kunnen leerlingen op een gefaseerde manier beperkt les krijgen in de academie. Mits de heropstart in andere maatschappelijke sectoren gunstig blijft verlopen en les volgen in de specifieke context van het deeltijds kunstonderwijs voldoende veilig wordt geacht, start er vanaf 15 juni 2020 een nieuwe fase waarin ook groepslessen weer beperkt mogelijk worden.

Dit draaiboek is in eerste instantie een houvast voor individuele academies en hun schoolbesturen met betrekking tot de exitstrategie. Als verantwoordelijke kan je hiermee nagaan of je aan alle aspecten van een herstart in jouw academie gedacht hebt, ook als je daar nu al proactief mee bezig bent.

Dit draaiboek zal je ook helpen om te bepalen wat in jouw situatie mogelijk is. Ga erover in overleg met je preventieadviseur en met de bestaande overlegstructuren (zoals het lokaal overlegcomité) en maak op basis van een risicoanalyse goede keuzes. Als de veiligheid niet gegarandeerd kan worden, beperk je je verder tot afstandsonderwijs of tot de fase(s) die je wel veilig kon opstarten.

Bij de ontwikkeling van dit draaiboek zijn veel partners betrokken: pedagogische experts, de onderwijsverstrekkers, de onderwijsadministratie, de onderwijsinspectie en het kabinet Onderwijs. Bij de uitrol zullen onder meer de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie de academies ondersteunen.

Hoe gebruik je dit draaiboek?

- Je schoolbestuur beslist enkel te herstarten als dat op een voldoende veilige manier kan. Het exitscenario en dit draaiboek geven de maximumgrenzen aan van wat toegelaten is. Jouw lokale context bepaalt in welke mate je kan ingaan op de mogelijkheden. Pas als je alle voorwaarden rond veiligheid kan naleven, kan je fase 1 (vanaf 25 mei, beperkt 1-op-1-onderwijs en/of afhalen van materiaal) opstarten. Als fase 2 (vanaf 2 juni) niet haalbaar is, dan kan je je tijdelijk beperken tot fase 1 van het exitscenario. Hetzelfde geldt voor het verloop van fase 3 (vanaf 8 juni) en fase 4 (vanaf 15 juni).
- Maak aan de hand van het draaiboek, samen met je preventieadviseur en/of de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk een risicoanalyse en bespreek die in de bestaande overlegstructuren (zoals het lokaal overlegcomité).
- Actualiseer deze risicoanalyse en bespreking wanneer je wenst over te gaan tot fase 4.

1 Dit draaiboek is een dynamisch document dat wordt aangepast op basis van de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad.

- Maak na het opstellen van de risicoanalyse doordachte pedagogische keuzes, rekening houdend met wat in jouw situatie mogelijk en wenselijk is.
- Gebruik het draaiboek als houvast bij de concrete voorbereiding van de herstart. Je leest bij elk thema wat de verplichtingen zijn en de adviezen die je kan volgen.
- Je kan tot slot nagaan of je aan alle aspecten van een herstart in je academie dacht. Bij elk thema vind je daartoe een checklist met ondersteunende vragen.
- Wacht niet om te communiceren met je team, leerlingen en ouders tot je de herstart voor jouw academie helemaal hebt uitgewerkt. Stel ouders en leerlingen nu al gerust.

Algemene uitgangspunten

Deze 4 uitgangspunten lopen als een rode draad door dit draaiboek:

1. De gezondheid en veiligheid van onderwijsprofessionals en leerlingen staan voorop.
2. De academies zijn de eerste regisseur voor het onderwijsproces. Samen met hun schoolbestuur, krijgen ze daartoe maximale autonomie.
3. De combinatie van afstandsonderwijs en een fysiek onderwijs zorgt ervoor dat het leerproces van de leerlingen maximaal gaande gehouden wordt tot het einde van het schooljaar.
4. 2019-2020 is voor niemand een verloren schooljaar. Er is garantie op een faire evaluatie voor alle leerlingen.

Uitgangspunt 1: De gezondheid en veiligheid van onderwijsprofessionals en leerlingen staan voorop.

Een nul-risico bestaat niet, dat is ook zo in niet-coronatijd. Maar zonder voldoende ruime medische garanties herstart het onderwijs op de academie niet. De overheid neemt enkel minimale én beheerste risico's. Een heropstart gebeurt in samenspraak met en op advies van de experts die de globale exit-strategie bepalen. Elke fysieke heropstart zal gepaard gaan met het nemen van een aantal noodzakelijke veiligheidsmaatregelen en met een grondige analyse van de lokale context.

Ook de mentale gezondheid van onderwijsprofessionals en leerlingen verliezen we niet uit het oog. Ondanks de overmachtssituatie, die angst en onzekerheid creëert, blijven academies doen waar ze goed in zijn: onderwijs organiseren. Afstandsonderwijs voorzien was en is een bijzondere uitdaging, waarvoor academies waardering en ondersteuning verdienen.

Uitgangspunt 2: De academies zijn de eerste regisseur voor het onderwijsproces. Samen met hun schoolbestuur krijgen ze daartoe maximale autonomie.

Vlaanderen mag trots zijn op haar academies. Ook in corona-tijd bewijzen academies dat zij er in slagen om het onderwijsproces in goede banen te leiden en om creatief en flexibel om te springen met veranderingen. Meer dan ooit geldt dus het vertrouwen in de professionaliteit en kwaliteit van de academies en het respect voor hun autonomie.

Uitgangspunt 3: Maximale ondersteuning van het leerproces tot het einde van het schooljaar.

Door de schorsing van de lessen in de academies vanaf 14 maart ging onderwijstijd verloren. Daarom is het motto voor de rest van het schooljaar: onderwijstijd maximaliseren, met het oog op de resultaatsverplichting om de leerplandoelen te bereiken. Academies moeten verder inzetten op afstandsonderwijs en dat waar mogelijk, aanvullen met 1-op-1-onderwijs en beperkte groepslessen in de academie. Sommige leerlingen hebben er baat bij de kans te krijgen in de academie materiaal op te halen of er te werken of te studeren.

Uitgangspunt 4: 2019-2020 is voor niemand een verloren schooljaar. Er is garantie op een faire evaluatie voor alle leerlingen.

Toen de academies op 14 maart dichtgingen, was het schooljaar al ver gevorderd en was de eerste evaluatieperiode in de academies afgerond. Het leerproces bij de leerlingen gaande houden is voor de rest van dit schooljaar belangrijker dan evalueren. Toch is het, met het oog op verder studieverloop, op attestering en op een optimale oriëntering van leerlingen, ook belangrijk dat leerlingen geëvalueerd worden. Beperk je voor dit schooljaar grotendeels tot vormen van evaluatie waarvoor geen fysieke aanwezigheid van leraar en leerlingen nodig is. Zorg ervoor dat alle leerlingen een faire evaluatie krijgen. Geef leerlingen zo nodig het voordeel van de twijfel.

Thema's

Het afwegingskader hieronder bestaat uit 5 thema's waarover academies dienen na te denken vóór de herstart van het onderwijs. Het is gebaseerd op internationaal wetenschappelijk onderzoek en gedragen door alle onderwijspartners.

Dit zijn de 5 thema's:

1. Veiligheid
2. Mensen
3. Leren
4. Organiseren
5. Evalueren en attesteren

Het thema veiligheid staat centraal en vormt het vertrekpunt voor alle beslissingen die academies achtereenvolgens nemen (en bijsturen) omtrent de overige 4 thema's.

Binnen de 5 thema's wordt in dit draaiboek steeds dezelfde opbouw gebruikt:

- Uitgangspunten: een specificering van de 4 algemene uitgangspunten (zie hoger)
- Verplichtingen: verplicht te volgen door alle academies
- Adviezen: richtinggevend, maar niet verplicht te volgen en afhankelijk van de lokale context
- Ondersteunende vragen: aspecten waarover je best een denkproces opstart (cf. geheugensteuntjes).

Het preventiedraaiboek is een dynamisch document. Het geactualiseerde preventiedraaiboek vind je hieronder. Via de [website van onderwijs Vlaanderen](#), Schooldirect en de sociale mediakanalen Facebook en Twitter verneem je de aanpassingen aan het preventiedraaiboek.

[Context](#)
[Uitgangspunten](#)
[Risicogroepen](#)
[Verplichtingen](#)
[Adviezen](#)

1. VEILIGHEID

Context

- Omwille van de specificiteit van het deeltijds kunstonderwijs, is er een afzonderlijk preventiedraaiboek.
- Vanaf fase 4 is voor de verplichtingen en adviezen op vraag van de GEES aansluiting gezocht bij het [‘Basisprotocol cultuur, het basiskader voor een veilige heropstart in de niet-professionele cultuursector’](#) (10.06.2020).
- Sinds 25 mei kunnen academies gefaseerd openen voor 1-op-1-onderwijs, voor het afhalen van materialen en voor individuele studie- en werkmomenten. Vanaf 15 juni worden ook beperkte groepslessen mogelijk.
- De beperking tot 1-op-1-onderwijs in de eerste fases had in eerste instantie te maken met het probleem van de contactbubbel. Om de risico's op dat vlak beheersbaar te houden, restte enkel de mogelijkheid van onderwijs waarbij 1 leraar zich met 1 leerling in een lokaal bevindt, dat zo ruim is dat de social distancing er ruimschoots gewaarborgd kon blijven. Dat betekende ook dat voor heel wat leerlingen uit de diverse opleidingen een normale heropstart dit schooljaar niet langer realistisch leek. Fase 4 zorgt er echter voor dat ook groepslessen weer beperkt mogelijk worden.

Uitgangspunten

- Je academie herstart enkel als dat op een voldoende veilige en haalbare manier kan. Als blijkt dat de fases 1, 2 en/of 3 veilig kunnen verlopen en dat je alle voorwaarden rond veiligheid kan naleven, dan kan je voor de tijd die rest dit schooljaar, mits lokaal overleg en risicoanalyse, ook overgaan tot fase 4. Hoe je de onderwijstijd concreet invult, beslis je als academie autonoom.
- De veiligheid van alle leerlingen en personeel is een absolute basisvoorwaarde bij de heropstart van academies. We voorzien maatregelen zowel voor de fysieke veiligheid als voor het mentale welbevinden.
- We ambiëren een zo veilig mogelijke academie-omgeving, waarbij we het risico op besmetting maximaal proberen in te dijken. De lokale risicoanalyse is hierbij het vertrekpunt. Er kan van de adviezen in dit draaiboek worden afgeweken in samenspraak met de interne en/of de externe preventiedienst op voorwaarde dat er even veilige alternatieven worden aangereikt.
- De beschermingsmiddelen worden in beginsel door het schoolbestuur voorzien.

Risicogroepen

- Leerlingen die tot de [risicogroep](#) behoren, vragen aan de behandelende arts of aanwezigheid op de academie kan. Zij kunnen ook afstandsonderwijs blijven volgen of de mogelijkheid van 1-op-1-onderwijs bespreken. Voor 65+-ers is het nog even wachten op aparte richtlijnen vanuit het Agentschap Welzijn. Deze richtlijnen zullen aangeven welke activiteiten wel of niet hernomen kunnen worden. Wanneer een leraar zich wenst te beroepen op code D046, meldt hij/zij dat aan de werkgever. Deze kan een attest vragen waarin een arts bevestigt dat het betrokken personeelslid tot de risicogroep behoort vooraleer de gevraagde code toe te kennen. De werknemer kan in dat geval van thuis werken.
- GEES geeft aan dat het samenleven met personen die tot de risicogroep behoren, geen obstakel vormt voor aanwezigheid in de onderwijsinstelling.
- Pas de regelgeving op de aan- en afwezigheden van leerlingen toe. Volg daarvoor de omzendbrieven van AGODI.

De stimulerende en bemiddelende rol van de onderwijsinspectie

- Doel:
 - wanneer een bestuur twijfelt over de kwaliteit van een interne risicoanalyse kan de onderwijsinspectie haar inspirerende rol opnemen en stimuleren om de RA zo volledig of zo doeltreffend mogelijk te maken.
 - wanneer er geen consensus wordt gevonden binnen het bevoegde orgaan, kan de onderwijsinspectie een bemiddelende rol opnemen.
- Hoe?
 - de inspecteur screent vanop afstand de documenten die worden aangeleverd.
 - de inspecteur gaat ter plaatse of neemt contact met de interne dienst.

Verplichtingen

- 3 basisregels:
 - Probeer contactbubbels maximaal te respecteren. Houd hierbij rekening met wat haalbaar en doenbaar is voor iedereen.
 - Social distancing voor +12-jarigen (1ste beschermingsniveau, art. 5 welzijnswet)
 - Handhygiëne
- Zieke leerlingen en personeelsleden blijven thuis.
- Voorzien van persoonlijke beschermingsmiddelen (2de beschermingsniveau)
 - Welke?
 - Mond- en neusbedekking. Indien mondmaskers de lesactiviteit onmogelijk maken (zoals bv. in woordkunst-drama omwille van het belang van mimiek en articulatie en bij dans, blaasinstrumenten en zang) worden zowel voor leraren als leerlingen alternatieven waarvan na de risicoanalyse blijkt dat ze de veiligheid garanderen en het lesgeven zo min mogelijk in de weg staan. Denk aan grotere afstanden, mondmaskers met een doorzichtig deel, plaatsing van veiligheidsschermen, positionering van de leraar ten opzichte van de leerling.
 - Handschoenen
 - Het gebruik van plexiglas in de klaslokalen of een faceshield kan een alternatief zijn voor het dragen van een mondmasker door de leraar tijdens het lesgeven.
 - Voor wie?
 - Mondmaskers voor personeel en mond-en neusbedekking voor leerlingen vanaf 12 jaar zijn verplicht.
 - Tijdens het lesgeven door de leraar vooraan de klas, op voorwaarde dat er voldoende afstand bewaard wordt tussen de leraar en de leerlingen (en tussen de leraar en eventueel andere personeelsleden).
 - Handschoenen voor onderhoudspersoneel en voor leerlingen beeldende en audiovisuele kunsten bij het hanteren van gedeeld (hand)gereedschap en van de machines in de ateliers (persen, spuitcabines, ovenplaten...) op voorwaarde dat het personeel en de leerlingen vertrouwd zijn met het gebruik ervan en vooral de handschoenen correct kunnen verwijderen. Indien dat niet zo is, is het aangewezen maximaal in te

- Betrek de bevoegde preventieadviseur meteen bij de organisatie van de heropstart.
 - Pas dit draaiboek toe op je eigen academie-omgeving op basis van de lokale risicoanalyse.
 - Laat je hierbij ondersteunen en adviseren door de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. De risicoanalyse wordt met andere woorden opgemaakt door het schoolbestuur in samenwerking met de interne preventiedienst en/of de externe preventiedienst. Je kan je laten inspireren door voorbeelden maar de risicoanalyse moet lokaal (op het niveau van het individuele academie en dus niet per schoolbestuur) uitgevoerd worden.
- Bespreek elke risicoanalyse in de bestaande overlegstructuren (zoals het lokaal overlegcomité) en indien gewenst in de academieraad.
- Houd in de risicoanalyse en bij het nemen van preventiemaatregelen naast de fysieke veiligheid absoluut ook rekening met het mentale welzijn van personeel en leerlingen. Deze periode heeft een onmiskenbare impact op de psychosociale belasting van personeel en leerlingen.
- Maak afspraken met de afdeling psychosociaal welzijn van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Breng je personeelsteam op de hoogte van de contactgegevens van de externe en interne preventiedienst en de interne vertrouwenspersonen.
- Houd rekening met de lange periode waarin leerlingen en personeel elkaar niet gezien hebben (ook in het kader van het naleven van social distancing net na de heropstart).
- Voorzie de nodige tijd voor de risicoanalyse en het uitvoeren en communiceren van de preventiemaatregelen.

Verplichtingen voor de fysieke organisatie

- Zet in op de combinatie van 3 maatregelen:
 - Handhygiëne
 - Social distancing
 - Het gebruik van mondkapjes
- Bewaar zoveel mogelijk afstand (social distancing)
 - De minimumafstand tussen personen in kader van social distancing is 1,50 meter. Social distancing is echter niet verplicht voor leerlingen tot 12 jaar, tussen de leerlingen onderling.
- Voorbeeld: oppervlakte per persoon $(1.5)^2 \times \pi =$ cirkel van ca. 7m^2
- Opnemen in lokale risicoanalyse
 - Voor leerlingen vanaf 12 jaar die niet in beweging zijn: verplichte oppervlakte per leerling/leraar in klaslokaal: minimaal 4m^2 per leerling en 8m^2 per leraar.
 - Voor leerlingen vanaf 12 jaar die in beweging zijn: verplichte oppervlakte per

- leerling/leraar in klaslokaal: minimaal 10m² per leerling en 16 m² per leraar.
 - voor groepslessen is het aantal personen beperkt tot 20 personen, iedereen inclusief (dus ook leraren).
- Behalve met de afstand tussen personen, moet ook met andere parameters rekening gehouden worden. Intensieve fysieke inspanning, beweging en ademhaling vereisen strengere afstandsnormen.
- De risicoanalyse moet onder andere uitmaken welke lessen waar kunnen plaatsvinden.
- Hou – en + 12-jarigen gescheiden.

Adviezen

- Communiceer duidelijk en zo snel als mogelijk over de heropstart naar personeel, ouders en leerlingen.
- Zorg voor regelmatig overleg met de personeelsafvaardiging/bestaande overlegstructuren (zoals het lokaal overlegcomité) om te weten wat er leeft binnen de academie.
- Zorg ervoor dat in je hygiëneplan duidelijke afspraken met (essentiële) derden (schoonmaak, verantwoordelijken van gedeelde lokalen,...) opgenomen zijn. Communiceer alle afspraken schriftelijk/elektronisch.
- Voorzie voldoende tijd voor het onthaal van leerlingen en personeel.
- Denk in het bijzonder aan het onthaal van de jongste leerlingen of van leerlingen met specifieke noden. Neem maatregelen om niet-essentiële bezoekers (ouders, begeleiders van leerlingen) te weren.
- Geef personeel en leerlingen instructies over:
 - Social distancing
 - Help leerlingen en personeel bij het inschatten van de nodige afstand.
 - Toon op plaatsen waar meerdere mensen dreigen samen te komen via signalisatie op de grond aan hoeveel afstand moet genomen worden.
 - Handhygiëne
 - Hoe?
 - Wanneer?
 - Betreden van de academie
 - Na toiletbezoek
 - Voor het verlaten van de academie
 - Na het hoesten, snuiten of niezen
 - Voor en na het gebruik van instrumenten en van materiaal
- Zie bij de jongste leerlingen toe op het correct wassen van de handen. Meer info op [Handige Hans](#).
- Niezen/hoesten/snuiten: [hoest_nies_en_snuithygiene.pdf](#) (326 kB)

- Het dragen van mondmaskers. Volg hiervoor de [algemene instructies van de federale overheid](#).
- [Download de affiches over het coronavirus](#). Beschikbaar in verschillende talen en in Vlaamse Gebarentaal. [Of download de affiche van AZG](#).
- Vind de meeste instructies op de website van [Sciensano](#).
- Voorzie voldoende materiaal om handen te wassen.
- Zet drinkwaterfonteintjes en drank- en voedselautomaten tijdelijk buiten gebruik en neem in de communicatie naar leerlingen en ouders op dat leerlingen zelf een drinkfles moeten meebrengen.
- In functie van het nagaan van contacten bij een vaststelling (of vermoeden) van corona, is het zeer belangrijk dat je steeds goed de aanwezigheden per les bijhoudt.
- Ouders van leerlingen die ziek worden in de academie worden meteen gecontacteerd om hen af te halen. Leerlingen met COVID-symptomen worden meteen uit de klas gehaald en in een apart lokaal in quarantaine geplaatst tot de ouders/begeleiders hen opgehaald hebben. Het geïnfecteerde lokaal en het materiaal waarmee de leerling in contact kwam moet ontsmet worden.. Volwassen leerlingen en leraren die ziek worden, verlaten de academie onmiddellijk.
- Vergader digitaal met beleidsteam, vakgroepen, werkgroepen, lerarenteam...
- Annuleer niet-essentiële vergaderingen.
- Sluit waar mogelijk de lift of beperk het gebruik tot 1 persoon of nodig 1 persoon met 1 begeleider.
- Blijf op de hoogte via:
 - <https://www.sciensano.be/nl>
 - <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/coronavirus>
 - De websites van de onderwijskoepels en het GO!
- Circulatie van leerlingen
 - Beperk in- en uitgangen in de academie.
 - Voer eenrichtingsverkeer in of pas je planning aan indien dat onmogelijk is.
 - Respecteer maximaal social distancing voor circulatie van leerlingen. Zorg ervoor dat leerlingen elkaar zo weinig mogelijk moeten kruisen. Overweeg éénrichtingsverkeer in gangen en op trappen waar personen elkaar zonder voldoende afstand moeten kruisen.
 - Maak, met het oog op veiligheid, een planning voor een vlot verloop wanneer leerlingen individueel voor specifieke les-, afhaal-, studie- of werkmomenten naar de academie komen.
 - Laat deuren die niet gesloten moeten blijven om veiligheidsredenen zoveel mogelijk openstaan om veelvuldig aanraken te vermijden. Houd hierbij rekening met mogelijke geluidshinder voor naburige klassen.

- Denk na over de organisatie van het uurrooster. Voorzie daarbij voldoende tijd voor hygiënemaatregelen (handen wassen, verluchting, reiniging instrumenten en materiaal).
- Verlucht het lokaal regelmatig, minstens na elke leerling of les.
- Reinig grondig instrumenten, materiaal, gereedschappen en machines na elk gebruik.
- Het organiseren van lessen in openlucht wordt aanbevolen.
- Leraarskamer: voorzie minimaal 4 m² per personeelslid.
- Sanitair:
 - Houd bij het bepalen van het maximaal aantal toegelaten leerlingen in het sanitair rekening met het aantal beschikbare wasplaatsen en de afstand tussen de wastafels (risicoanalyse). Voorzie hiervoor indien nodig duidelijke signalisatie.
 - Voorzie voldoende en indien nodig alternatieve (tijdelijke) mogelijkheden voor handhygiëne.
 - Gebruik uitsluitend papieren handdoekjes.
 - Verwijder stoffen handdoeken. Zet handdrogers buiten dienst.
- Secretariaat/onthaal:
 - Voorzie plexiglas aan de onthaalbalie.
 - Beperk het bezoek van leerlingen en personeel. Maak hierover afspraken.

Domeinspecifieke adviezen

Muziek

- Instrumentlessen kunnen voortaan ook uitgebreid worden tot meer dan 1-op-1-onderwijs.
- Zangers en blazers:
 - Voor zangers en blazers blijven instrumentlessen beperkt tot 1-op-1-onderwijs, zowel voor - als voor + 12jarigen.
 - Hou minimaal twee meter afstand tussen leraar en leerling.
 - De verluchting van het lokaal na elke leerling is van groot belang.
 - Voorzie bij voorkeur continue ventilatie van de ruimte of musiceer in openlucht / indien onmogelijk: regelmatige ventilatie om de 15'.
 - Denk na over de positionering van de leraar ten opzichte van de leerling.
 - Om de onmogelijkheid om mondkapjes te dragen te compenseren: voorzie ondersteunende maatregelen zoals plasticwanden, mondkapje voor de leraar, les geven in openlucht.
 - Plaats - indien haalbaar - op ongeveer 20 cm van de klankbeker van blaasinstrumenten een dun doek. Leerlingen brengen best hun eigen doek mee.
 - Grote blaasinstrumenten worden nooit gedeeld.
 - Gebruik wegwerpdoekjes bij het afdrukken van condensatie en gooi ze in een gesloten vuilbak.

- Alle groepslessen waarin samen gezongen wordt of waarin samen blaasinstrumenten gebruikt worden, zijn voorlopig nog niet toegelaten.
- Klavierinstrumenten, slagwerkinstrumenten en andere gedeelde instrumenten:
 - Voor en na het spelen handen reinigen met water en zeep of handgel
 - Reinig gedeelde instrumenten, klavieren na elk gebruik.
- Spreek af met leerlingen dat ze hun eigen materiaal, microfoon, drumstokken en mallets meebrengen.
- Dek microfoons af met hygiënisch beschermingsmateriaal.
- Reinig gedeelde materialen en bedieningsschermen na elk gebruik.
- Houd er rekening mee dat, hoe groter de inspanning is, hoe sterker de ademhaling is, hoe meer afstand je moet voorzien tussen leraar en leerling.

Woordkunst-drama

- Voor afstanden tussen leerlingen/leraar: zie hoger bij 'verplichtingen voor de fysieke organisatie' (afhankelijk van of leerlingen al dan niet in beweging zijn).
- Houd bij het selecteren van leerplandoelen rekening met de veiligheid:
 - Contact met gezicht-handen-vloer zoveel mogelijk vermijden.
 - Vermijd intensieve stem-, spreek- en ademoefeningen.
 - Vermijd luid spreken of roepen.
 - Vermijd het dragen van kostuums en het intensief gebruik van rekvisieten en figuren.
 - Voor leerlingen vanaf 12 jaar is fysiek contact niet toegestaan
- Houd er rekening mee dat, hoe groter de inspanning is, hoe sterker de ademhaling is en hoe meer afstand je moet voorzien tussen leraar en leerling.
- Dek microfoons af met hygiënisch beschermingsmateriaal.
- Reinig gedeelde materialen na elk gebruik.

Dans

- Voor afstanden tussen bewegende leerlingen/leraar: zie hoger bij 'verplichtingen voor de fysieke organisatie'.
- Houd er rekening mee dat, hoe groter de inspanning is, hoe sterker de ademhaling is en hoe meer afstand je moet voorzien tussen leraar en leerling.
- Verdere risicobeperkende maatregelen:
 - Handen wassen voor en na de les.
 - Maak een afspraak met de leerlingen omtrent kledij. Sluit de kleedkamers af. Leerlingen kleden zich thuis om en douchen thuis.
 - Selectie van leerplandoelen in functie van de veiligheid:

- Geen grondoefeningen.
- Contact gezicht-handen-vloer zoveel mogelijk vermijden.
- Voor leerlingen vanaf 12 jaar is fysiek contact niet toegestaan.
- Barres na elk gebruik reinigen met water en zeep.
- Leerlingen brengen eigen handdoek en drinkfles mee.
- Voorzie regelmatige verluchting en reiniging van de danszaal.

Beeldende en audiovisuele kunsten

- Bij aankomst in het atelier: handen wassen met (vloeibare) zeep of alcoholgel.
- Voorzie voldoende afvalcontainers en gereedschap.
- Zorg voor een goede reiniging van de ateliers en van de machines, gereedschappen en toestellen en gedeelde materialen, en voorzie onderhoud tussen de lessen door.
- Reinig gereedschap (handvatten) na gebruik, en in elk geval vóór gebruik door iemand anders; dit geldt ook voor mobiele werkmiddelen (zoals tilmachines en een mobiele stelling).
- Besteed aandacht aan het reinigen van bedieningsschermen van machines, of voorzie alternatieve wijzen van bediening (bv. een touchscreen-pen).
- Heb extra aandacht voor het reinigen van persoonlijke beschermingsmiddelen die in contact komen met het gezicht (bv. veiligheidsbrillen, oorkappen).
- Probeer zo weinig mogelijk machines en werkmiddelen door verschillende leerlingen te laten bedienen.
- Besteed bijzondere aandacht aan de opslag van materiaal, en persoonlijk materiaal en persoonlijke werken van leerlingen.
- Sluit koffie- en/of centrale pauzeruimtes tijdelijk af.

Adviezen voor de ventilatie

Verhoog de ventilatie (zo veel mogelijk verse lucht)

Mechanische ventilatie

- Schakel het ventilatiesysteem niet volledig uit, ook al is het gebouw niet in gebruik.
- Start het ventilatiesysteem (dagregime) vroeger en laat het langer nadraaien (1 – 2 uur).
- Voorzie extra manuele ventilatie via ramen, zeker bij het betreden van een lokaal dat eerder bezet was.

Geen mechanische ventilatie

- Voorzie (extra) manuele ventilatie via ramen (gezondheid gaat hierbij voor op thermisch comfort).
- Frequentie? 2 à 3 keer per dag gedurende minimaal 15 minuten.

Ventilatiesystemen voor sanitaire ruimtes niet uitschakelen

Mechanische ventilatie

- Schakel het ventilatiesysteem niet uit (24 op 7 laten aanstaan).
- Let er op dat de onderdruk van de sanitaire ruimte hoger is dan deze van de andere ruimtes.
- Vermijd open ramen in de sanitaire ruimtes (onderdruk behouden).

Geen mechanische ventilatie

- Zet alleen ramen open als dit noodzakelijk is, let hierbij op de luchtstromen die hierdoor ontstaan.

Ventilatiesysteem D (luchtgroep)

Luchtgroep met warmterecuperatie met warmtewiel

- Schakel de warmterecuperatie uit (bv. by-pass activeren)
- Is het niet mogelijk om het warmtewiel uit te schakelen dan moet het reinigen van het warmtewiel mee opgenomen worden in het onderhoudsprogramma, je contacteert hiervoor best de installateur.
- Is het niet duidelijk hoe je de warmterecuperatie kan uitschakelen contacteer je best de installateur.
- Luchtgroep met warmterecuperatie met kruisstroomwarmtewisselaar
- Er stelt zich geen probleem met de warmterecuperatie
- In geval van twijfel warmterecuperatie altijd uitschakelen, gezondheid is belangrijker dan energiebesparing.

- Zorg dat het ventilatiesysteem goed onderhouden is, bv. tijdig vervangen van de luchtfilters, zodanig dat het ventilatiedebiet optimaal wordt gegarandeerd.
- Opmerking: bij een ventilatiesysteem C (raamroosters) stellen er zich geen bijkomende problemen

Luchtverwarming

- Schakel de recirculatie/luchtherneming uit (gezondheid is belangrijker dan energiebesparing)

Adviezen voor onderhoud

- Maak een [hygiëneplan](#) op. Neem arbeidsmiddelen en materialen op in het hygiëneplan. Registreer deze acties. Besteed hierin bijzondere aandacht aan het onderhoud voor de heropstart.
- Het inschakelen van personeel bij het onderhoud van hun eigen werkplek kan als tijdelijke maatregel ingevoerd worden als uit de lokale risicoanalyse blijkt dat alternatieven onmogelijk zijn en op voorwaarde dat hierover duidelijke instructies worden gegeven. Om tijdig het nodige onderhoud uit te voeren door het reguliere onderhoudspersoneel, moet eerst de mogelijkheid van uitwijklokalen bekeken worden. Beperk de opdracht van het onderhoudspersoneel zo veel mogelijk tot 1 academie.
- Regelmatig reinigen (water en zeep) van lokalen. Minimaal na elke lesdag.
- Regelmatig reinigen van meubilair/machines/toestellen/instrumenten. Besteed daarbij aandacht aan de kwetsbaarheid van bepaalde materialen (klavieren, snaren).
 - Stoelen: na elke lesdag.
 - Machines: na elke lesdag en na elk gebruik.
 - Specifieke aandacht voor alles wat kan worden aangeraakt met de handen: klinken (laat deuren zo veel mogelijk open staan), schakelaars, kranen, wc-spoelingen, wc-deksels, trapleuningen, instrumenten, gereedschappen, materialen, toetsenborden, tablets, telefoons, ...
- Desinfecteren is enkel nodig bij vermoeden van infecties. Het kan met bleekwater/ethanol (gebruik de correcte verhoudingen!)
- Vermijd gebruik van stofzuigers.

Adviezen voor onderhoudspersoneel

- Gebruik steeds lange handschoenen.
- Wassen van handen voor het aandoen van handschoenen en na het uitrekken van de handschoenen (en onmiddellijk verzorgende crème aanbrengen).
- Dagelijks legen van vuilnisbakken.

- Verhoog de onderhoudsfrequentie van het sanitair (minimaal 2 maal per dag).
- Het verhogen van de onderhoudsfrequentie van de gebouwen en lokalen kan ertoe leiden dat in bepaalde periodes geprioriteerd (bv. sanitair, lokalen met meerdere groepen leerlingen/personeel) wordt.
- Was textiel (gordijnen,...) minimaal op 60° en bij voorkeur op 90° graden.

Overige adviezen

Preventie van legionella

- Consulteer het lokale beheersplan legionella.
- Spoel kranen waar water afgetapt wordt voor consumptie en die sinds de schorsing van de lessen niet gebruikt werden, goed door. De kwaliteit van water dat langere tijd stilstaat in leidingen gaat immers achteruit.
- Zie de [website van AZG](#) voor meer info.

EHBO

- Voorzie voldoende handschoenen en mondmaskers voor de hulpverleners
- Voorzie digitale thermometers die vanop een zo groot mogelijke afstand kunnen werken. Indien niet beschikbaar, volstaan gewone thermometers op voorwaarde dat ze na gebruik ontsmet worden.

Hulpmiddelen

- [Checklist FOD WASO](#)
- [Cursus COVID-19 zorgverleners](#)
- [AZG - COVID-19: hygiëne en beschermingsmateriaal](#)

[Uitgangspunten](#)
[Adviezen](#)
[Ondersteunende vragen](#)

2.MENSEN

Uitgangspunten

- Welbevinden is voor leerlingen én onderwijspersoneelsleden belangrijk, zeker ook in coronatijd. Deze periode heeft een niet te onderschatten impact op het psychosociale welzijn van personeel en leerlingen. Het is nodig om aandacht te blijven hebben voor het sociaal-emotionele en psychische welzijn van alle betrokkenen bij zowel afstandsonderwijs als onderwijs in de academie.
- Talrijke persberichten leren ons hoe ouders kreunen onder de combinatie van thuiswerk, kinderopvang en ondersteuning van het thuisonderwijs van hun kinderen.
- Bezig zijn met kunst is in deze onzekere en stresserende tijd voor veel mensen een deugddoende uitlaatklep.

Adviezen

- • Stem vóór de opstart van de verschillende fases af met de betrokken leraren om de heropstart voor te bereiden. Betrek hier ook leraren bij die pas later in het fysieke onderwijs actief zullen worden.
- Maak tijd voor het psychisch en emotioneel welzijn van de leerlingen en leraren.
- Zoek voor de leerlingen naar een optimale dosering van afstandsonderwijs en instructietijd in de academie.
- Communiceer tijdig, minstens 5 dagen vooraf¹, aan de ouders en leerlingen over hoe de beperkte heropstart van lessen in de academie zal verlopen.

Ondersteunende vragen

Hebben we voldoende aandacht voor het psychosociaal welzijn van ons personeel?

Hoe brengen we de psychosociale noden in kaart?

Hoe polsen we naar de impact van onze initiatieven op de werkdruk bij ouders en leerlingen? Hebben we in onze communicatie voldoende aandacht voor dosering?

Hoe gaan we om met de leerlingen die dreigen af te haken?

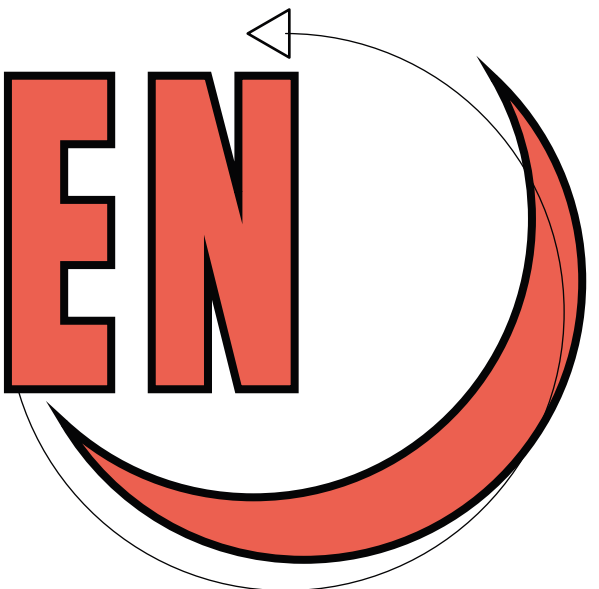
Hoe gaan we om met leerlingen die via afstandsonderwijs te weinig ontwikkelingskansen kregen?

Hoe betrekken we de pedagogische begeleidingsdiensten en onderwijsinspectie bij de ondersteuning van de academie?

¹ Hoeveel op voorhand je de ouders of leerlingen verwittigt, is mede afhankelijk van de communicatie van de Nationale Veiligheidsraad.

[Uitgangspunten](#)
[Adviezen](#)
[Ondersteunende vragen](#)

3. LEREN

Uitgangspunten

- De pedagogische begeleidingsdiensten hebben een aantal handvatten geformuleerd om afstandsonderwijs zo efficiënt mogelijk te maken. Je vindt de informatie onder meer via de weblinks die hieronder aangegeven zijn.

Academies vullen afstandsonderwijs waar mogelijk aan met 1-op-1-onderwijs of beperkte fysieke groepslessen om tegemoet te komen aan de resultaatsverplichting om de leerplandoelen te bereiken.

Adviezen

- Houd als academieteam, over de vakken heen, de taak- en studiebelasting van leerlingen onder controle.
- Geef als academieteam extra aandacht aan leerlingen bij wie het afstandsonderwijs stroef verloopt. Nodig eventueel leerlingen met specifieke problematieken of leerlingen die nood hebben aan extra uitdaging uit voor een contactmoment in de academie.
- Maak duidelijke afspraken met je lerarenteam omtrent het oriënteren van leerlingen die volgend schooljaar in een nieuwe graad terechtkomen en keuzes moeten maken.

Ondersteunende vragen

Schakelen we de pedagogische begeleidingsdienst in voor ondersteuning? Voor bijkomende materialen en ondersteuning kan je terecht bij de pedagogische begeleiding:

- [De begeleidingsdienst van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap](#)
 - [Specifieke pagina voor deeltijds kunstonderwijs](#)
- [De begeleidingsdienst van Katholiek Onderwijs Vlaanderen](#)
- [De begeleidingsdienst van OVSG, Onderwijsvereniging van steden en gemeenten](#)

Hebben we voldoende oog voor de expertise (bv. rond afstandsonderwijs) binnen ons team? Faciliteren we expertisedeling?

Bereiken we elk van onze leerlingen minstens via één vak?

Hebben we voldoende aandacht voor leerlingen uit alle domeinen?

Welke leerplandoelen kan een leerling zelfstandig kan bereiken en welke kunnen we best tijdens contactmomenten in de academie aanpakken?

Hoe komen we aan het nodige materiaal voor de lessen beeldende en audiovisuele kunsten?

Wat hebben leerlingen nodig om thuis zelfstandig te kunnen werken?

Wat moeten leerlingen kunnen om thuis zelfstandig aan de slag te gaan?

Hebben we een specifieke aanpak nodig voor bijzondere doelgroepen?

[Uitgangspunten](#)
[Adviezen](#)
[Ondersteunende vragen](#)

4. ORGANISEREN

Uitgangspunten

- Het leerproces maximaal gaande houden via een combinatie van afstandsonderwijs, individuele en collectieve instructietijd in de academie in functie van de te behalen leerplan- doelen.

Adviezen

- Academies kunnen beslissen om facultatieve verlofdagen en pedagogische studiedagen te annuleren. Dat kan alleen na overleg met de lokale personeelsvertegenwoordigers.
- Ga eventueel in overleg met andere partners, bijvoorbeeld je lokale overheid, om een zo optimaal mogelijke infrastructurele context te creëren voor het 1-op-1-onderwijs en beperkte fysieke groepslessen.
- Overleg met je lerarenteam welke digitale kanalen je gebruikt voor afstandsonderwijs en zet in op gebruiksvriendelijkheid voor ouders en leerlingen. Doseer de communicatie met leerlingen en ouders.
- Geef leerlingen de kans om vanaf 25 mei 2020 materiaal op te halen in de academie.
- Geef leerlingen de kans om vanaf 2 juni 2020 te oefenen in de academie (zoals klavierinstrumenten, slagwerk en harp) of gebruik te maken van de infrastructuur en machines, toestellen en gereedschappen (beeldende en audiovisuele kunsten).

Ondersteunende vragen

Voor welke leerlingen zijn de contactmomenten essentieel en zinvol?

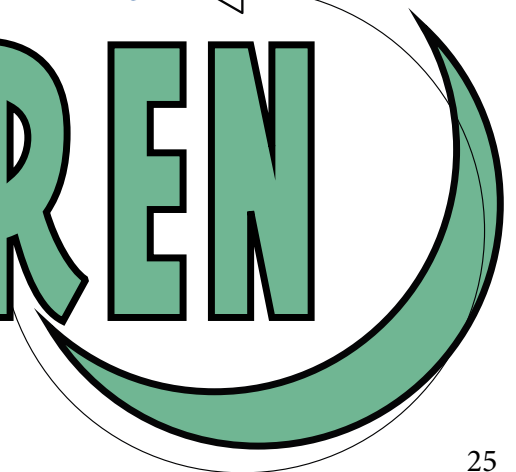
Hoe springen we flexibel om met het uurrooster?

Wat met de voorziene toonmomenten/tentoonstellingen? Welke eventuele alternatieven voorzien we volgend schooljaar? Hoe communiceren we daarover?

Kiezen we voor regelmaat in de contactmomenten met leerlingen of werken we vraaggestuurd of op afspraak?

[Uitgangspunten](#)
[Verplichtingen](#)
[Adviezen](#)
[Ondersteunende vragen](#)

5. EVALUEREN

Uitgangspunten

- Iedereen krijgt een faire evaluatie.
- Omdat het nog onduidelijk is hoe de situatie eruit zal zien in september 2020, wordt voor iedereen het schooljaar 2019-2020 afgesloten op 31 augustus 2020.

Verplichtingen

- De noodregelgeving voor het schooljaar 2019-2020 voorziet een mogelijkheid om af te wijken van het academiereglement in het kader van evaluatie in functie van de overmachtssituatie. Communiceer hier duidelijk over met ouders en leerlingen.

Adviezen

- Academies beschikken over de autonomie om, in aanvulling op de eerste evaluatieperiode, voor de tweede periode over te schakelen op alternatieve evaluatievormen (zoals permanente evaluatie) voor alle leerlingen.
- Verzamel alle informatie die je nodig hebt om vast te stellen dat een leerling over de nodige kennis en vaardigheden beschikt om over te gaan naar een volgend leerjaar. Voor leerlingen die een graad of een kortlopende studierichting afronden kan je je daarvoor baseren op het geheel van de opleiding.
- Bij negatieve evaluaties: zorg voor voldoende transparantie en een grondige en goed onderbouwde motivering. Zo vermijd je juridisering. Geef leerlingen zo nodig het voordeel van de twijfel.
- Evaluatiegegevens uit de drie weken vóór de paasvakantie en van de periode sinds de paasvakantie kunnen enkel in het voordeel van de leerling gebruikt worden.
- Los van de evaluatie, behoort het tot de autonomie van de academie om in de loop van het schooljaar 2020-2021 voor leerlingen uit het laatste jaar van de vierde graad en van de specialisatiegraad een bekronend toonmoment te organiseren zodra de veiligheidsmaatregelen dat toelaten.

Ondersteunende vragen

In het kader van de afwijking van het academie-/evaluatiereglement: op welke manier communiceren we over de leervorderingen van de leerlingen? Is het noodzakelijk om voor elk vak dat leerlingen volgen afzonderlijk een schriftelijke neerslag te voorzien?

Hoe bewaken we de horizontale samenhang over de vakken die leerlingen volgen, heen?

Welke afspraken maken we wanneer een leerling voor eenzelfde opleiding les volgt in verschillende academies?

Hoe betrekken we onze alternatieve leercontexten bij de evaluatie?

Welke afspraken hanteren we bij twijfel? Hoe organiseren we deliberaties? Wie delibereren we? Wanneer delibereren we?